

TELEGRAFUL ROMANU

Nr 103. ANULU XV.

Telegraful este de două ori pe săptămâna: joi și Duminică. — Prenumeratul se face în Sabiu la expediția foiește pe afara la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expediția. Prețul prenumerării unei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. — Pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

tru provinciile din Monarhia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru principale și teritoriile străine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl v. a.

Inseratele se plătesc pentru între o oră cu 7. cr. și luna, pentru a două o oră cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetare cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, în 24 Decembrie 1867. (5 Ian. 1868)

In ajunul Craciunului.

Si pre pamentu pace intre omeni buna voire.

Sunt mai opt ani de candu s'a pusu capetul absolutismului, de atunci trecem necontenti prin transformări politice în launtrul monarhiei și în afară să tolusi la unu rezultat definitiv óre amu ajunsu? Déca vomu asemenea fazele prin care amu trecutu în acesti ani dela 1860 incóce, apoi acelea se potivescu cu calatoriul, carele în calatori'a sea vede totu regiuni noue, cu panorame deosebite, cari candu cugeta ca le-a gatatu, atunci i se infatișiza ce-va nou și pote neasceptatu, fără de a scă ca ce va urmă după délulu ce-lu mai are dinainte, tînt'a calatori'ei sele? său altu ce-va, ce-lu mai desparte inca óre cătu tempu de dens'a.

Românii calatorescu de multu prin seculi, spre a ajunge la egal'a indreptătire, dura nenumerate faze s'a pusu intre ei și tînt'a loru dorita. E probabilu, ca ei în decursul seculilor voru fi gresită și calea, dura ca voru fi fostu și sedusi de a o gresi.

Nici un'a nici alt'a nu se puté intemplă, și adica cea dintâi nu, déca pre pamentu aru si fostu pace și trecutul loru dimpreuna cu alu altor'a nu aru si fostu espusu furierelor resbeleloru celor multe, a căroru teatră a fostu tiér'a nostra, său déca locitorii acestei tieri nu aru si fostu a uneorea similitu dă insii contingentul la săngerósele scene res. belice, petrecute pre acestu pamentu său și în departare. Cea de a dô'a, adica seducerea, nu s'arū si intemplatu, déca locitorii acestui teritoriu pre care ne aflâmu, său celu putinu românii intre sine, aru si fostu asiá de norocosi a avea intre sine "buna voire."

Nisint'a după stâri privilegiate și ambitioni personale au paralisat acestu daru cerescu și urmarea a fostu reulu nostru în genere și în deosebi.

Dara spiritul tempului a resbitu în fine, în susu pâna la tronuri și în josu pâna în casu'ta muncitorului; pacea și consecințele ei, precum: buna starea materială și spirituală, este după carea insetosíza omenimene. Si pote amu ajunge la dens'a în graba, déca nu va fi bun'a voire intre popore alungata de cugete rezervate, cari să tîntésca la egemoni' si suprematisári contrarie firei omenesci.

Eata dura comturile situației noastre, cari avem sa le punem astăzi înaintea celitorilor noștri în locul realității positive. Putinu mai e ce ne desparte, și totusi departe ne pote pune de dorințele noastre impregnarea, déca ne va lipsi pacea pre pamentu și bun'a voire intre noi.

Să cea vedem, déca cautămu impregiul noastru. În adeveru vedem semne de furtuni mari. Diuaristică de unu tempu incóce nu are ce sa ne vestescă decât, ea în arsenalele europene se lucra neincetatu pentru crearea de arme, mijloace cari amenintia pacea. Combinatiuni de alianțe și simptome de răscola în orientul Europei, se schimbă mereu unele pe altele.

O stă sengura ne mai da putina mangaiare și acăstă e, ca poporele, în casu'u unui cutremur generalu, voru fi inscris pre flemurele loru acelu productu alu spiritului tempului, ce amu dîsu ca a străbatu și resbatutu societatea omenescă și voru căută pre cele retacite numai a le aduce la calea adeverului.

De acăstă speranță legămu si acceptarea noastră, că și în launtrul patriei noastre să vedem implinita acăstă dorință din seculi și să vedem o locuitorme de frati egali, cari cu unu cugetu, cu o anima să stea gata a respinge pre acel ce aru voile strică acea fericire pamentescă.

Deci, iubite celitoriu! Staruiesc și tu cu zelul

neintreruptu, luminându pre deaprovele teu, că sa intelégă spiritul tempului, deslucesc-i că sa pricpea cătu e de însemnată ideea egalei indreptătiri; imbarbatéza pre fratele teu spre a nu se dă indolentie, a nu se spariá de numerul contrarilor, candu are să-si apere dreptul seu. Căci din tōte și alte ca aceste are sa resara unu bine nu numai aceloru ce te voru ascultă, dar și contrarilor, pre cari trecutul ia resfătu si ia dedat a ascultă numai mai tardiu. Ei, venindu-si la sine voru recunoscere, ca o luptă mai departe, după modulu de mai înainte, aru consumă numai puteri, cari în locu de a le întrebuintă unii contr'a altor'a, sa le întrebuintămu unii pentru altii și ei insii voru eschiamă: nulla salus bello, pacem te possumus omnes! (neci o mantuire in resbelu, pace, pre tine te poftim cu totii).

Atunci candu ne vomu reîntâlni apoi înaintea serbarei celei mari, cum ne întâlnim adăi, nu vomu fi asiá seraci de o positiva mangaiere, atunci noi muritorii cu bucuria vomu reproduce cuvintele angrenesci: „Marire intru cei de susu lui Ddieu și pre pamentu pace, intre omeni buna voire.“

Evenimente politice.

Sabiu 23 Decembrie.

Ministeriulu de dincolo de Lai'a e acum fapta implinita. A uersperg e presedinte, Taffa și e suplinitoru, Giskra de interne, Herbst de justitia, Brestl de finantie, Plener de comerei, Potocki agricultura și Berger fără portofoliu.

E de mirată ca anteluptorile celu mai mare alu dualismului Kaisersfeld a remas din list'a ministrilor, iera de alta parte Pleiner centralistulu celu consecintă lu vedem intre ministri dualistici.

Cu prilegiul acăstă va fi potrivită că sa mai adaugem ce-va la scirea despre „Thun in perspectiva.“ Cele ce le vomu spune se dice ca suntu lucruri preste cari amu trecutu, cu tōte aceste ele dau o caracteristica interesanta la fazele politice prin cari trecem in presentu. Mauritiu Eszterhazi, de carele de unu tempu bunisioru, nu mai pomenea nimenea nimică, enareza faimă, ca să dechiarat in numele partidei sele, ca e gata de a primi frenele guvernului a mâna, pre lângă tōte legile fundamentale santiunate in tempulu din urma. Elu și cu contele Thun nu aru si cerutu alta, decât sa li se concéda disolvarea senatului imperialu și scrierea de alegeri noue. Ei s'arū si invotu si la pastrarea liberalismului in regimulu loru, numai sa pote mantuui concordatulu.

Pote că aceste sgomote sa fia și numai unu mijloc de pressiune asupra liberalilor de dincolo de Lai'a, căroru le eră gróza a intră in ministeriulu constituiunalu și a guvernă cu constituiunea votata de ei insii, dora aceea inca e adeverată ca elementele cari aru puté pune la cale o reactiune există și déca cei cari lucra adăi cu libertatea, nu o voru folosi cu intelepciune, reactiunea inca pote reviā. Resultatele aru si la unu casu că acestă necalculabile.

Membrii Delegaționei din diet'a din Pestă suntu déjà alesi, intre cari și doi români. Pasarea acestor'a și rezultatele lucărilelor loru voru fi prob'a cea mai sigura despre bunătatea și durata sistemului de fatia. Oficiosele dicu ca se va vedé după adunarea Delegaționilor, ca constituționalismulu de fatia nu are nicio scribatură, prin carea sa pote intră reactionea.

Cestiu'ea orientala apare totu mai tare pre scen'a politicei. „Natiunea“ din Bucurescii amintise nu de multu, ca consulul francesu parasesc Bucurescii și ca acestă e unu pasu politicu. Pre-

s'a vienesa asigura acum ca același consulu s'arū si esprimatu in Bucurescii in unu modu de totu propriu și aru si sfatuitu Principelui Carolu și regimului seu, precautiune. Se pote că sa vina incurcaturi mari, și Romani'a aru face bine, déca nu aru face greutăți Austriei. Asiá spune unu corespondinte berlinezu la „Köln. Ztg.“

Russia face ceea ce nu s'a făcutu mai înainte, dico „N. Fr. Bl.“ Ea publica nisice depesice diplomatice in cari se cuprindu acte însemnate. Dorințele Russiei suntu aci date pre fatia. Diferitele provincie ale Turciei sa se constituie in o forma că și Romanie, Serbia și Grecia și sa stea in legatura cu Port'a numai prin uniune personală și prin platirea tributului. Déca cum-va spre ajungerea acestui scopu s'arū intemplă vre-o răscola, sa nu se mestece nimenea acolo, ci sa remana afacerea localisata și atunci se va deslegă bine.

Din impregiurarea, ca ambasadorele russesc din Londonu nu e chiamatu la Petersburgu deduc unele foi, ca in Petersburgu nu se desbate cestiu'ea orientala. „Nord“, unu diuaru rusesc in limb'a franceze ce ese in Belgia, asigura ca e sperantia de o intielegere intre Anglia și Russia. Courier Francais face din acăstă o aliantă anglo-prusso-russa și eschima: acestă e resbelulu in primavera! Această e mai multu decât resbelulu, e coalițiunea!

Din France i'a și respective din Parisu nu suntu scirile mai linisitorie. Imperatulu e bolnavu, inse sanatosu destulu pentru de a lucra retrasu și a percurge tōte fazele căte se desvoltă in Itali'a. Pericolul de o rumpere intre Francia și Itali'a e forte aprópe. Menabrea, fostulu presedinte alu ministeriului, singuru mai pote amană lucrul. Déca elu nu aru si in stare a formă unu cabinetu apoi mai remane Lamarmora, carele, resemnandu Regele Victoru, aru face o lovire de statu prin carea aru mantuui aliantă franco-italiana. Limbagiul presei franceze și cele ce se intemplă in Francia cu inrolările cele multe pentru armat'a papei instrainéza pre Itali'a totu mai multu. Ultramontanismulu se vede ca predomină in Francia. Această vrea sa sustina domnia lumésca a Papei și prin domnia acăstă sa detina Italiei capitala naturala, de carea a abdice e peccatulu celu mai mare adăi in Itali'a.

Diet'a Ungariei.

In siedint'a din 20 s'a rezolvatu dōue proiecte de lego și s'a respunsu unu siru de interpellări. Intre cele afara de ordinea dilei, comisiunea de diece și asterne parerea in privint'a dărei in judecata a lui Böszörényi pentru articulii din „Magyar Ujság“ publicati in Octobre. Aceasta parere are a se tipari și a se impari intre membrii dietei.

Dupa acăstă vine ordinea dilei. Se ceteșe unu proiect despre spese carele se primesc fără de desbatere generale și cu putine modificări in desbaterea specială. Vine apoi projectul pentru

egal'a in dreptătire a evreilor. Kerkapolyi ceteșe raportulu comisiunei centrale și recomenda primirea projectului.

Col. Tisza ceteșe de pe tribuna unu amendamentu alu secțiunei VII, in care exprimă dorint'a de a vedé stersa pat'a din constituția tierei, prin carea evreilor le eră interzisă exercitarea drepturilor cetățienesci și politice, dura asta cu scopu că acăstă sa se facă asiá încătu pe venitorii religioase nimenvi sa nu aiba influența asupra exercitării drepturilor politice. Spre scopulu acestă si pentru că nici odata sa nu se pote nasce o cestiu'ea religioasă, doresce că legea respectiva la egal'a indreptătire a evreilor sa se formuleze asiá: „Tote le-

In siedintă din 27 Decembrie se primesc projectul de rezoluție privitor la alegerea membrilor în delegație cu unu amendament a lui Carolu Horváth, în urmă căruia din cîr'a proporțională a membrilor din cas'a magnatilor să nu se derive vre-un prejudiciu. Alegerea delegaților se va face după ce se va denumi ministeriul translătanu și după ce se voru santiună trei legi financiare.

Cas'a cu tōte aceste remane pre lângă proiectul regimului, carele se primesc în desbaterea generală și specială.

In siedintă din 21 Decembrie se continua desbaterea specială a legei pentru detori'a statului. In siedintă din 22 Decembrie se pune la ordinea dilei votarea contribuției pre unu trimestru și se cetește legea pentru indreptările evreilor și s'au primitu ambe definitiv. Dupa o pauză acestea precum și legea pentru detori'a statului cu § 5 modificat sa tramite casei magnatilor.

Presedintele aduce aminte casei, ca in diu'a de astazi e diu'a nascerei Maj. Sele Imperatesei și crede, ca parerea sea e și a casei, că dlu ministrul de culte sa fia interpretele casei și sa grăduzeze în numele casei, Maj. Sele. Cas'a primesc a cest'a cu eljen. La dorintă min. Eötvös se preface siedintă in siedintă privată, in care se pertrăză lucruri atingătoare de delegații.

In siedintă din 23 Decembrie a casei deputaților Nyári, că notariu alu casei de susu, aduce in cas'a deputaților proiectul de lege pentru tratatul comercial și vamal, carele s'au primitu de către cas'a magnatilor fără de neci o schimbare. In decursul siedintei se primesc cu o modificare proiectul de rezoluție privitor la marginea militară.

Dupa amédi la 2 ore vinu dela cas'a magnatilor proiectele de lege privitor la votarea contribuției pre unu trimestru și la egal'a indreptare a evreilor votate, ceea-ce se ia spre placuta scientia.

In siedintă din 24 Decembrie aduce ministrul de culte și instructiunea publică unu proiect de rezoluție privitor la numerul membrilor în delegație, după carele

1. conformu § 29 din articululu XII de lege din 1867 numerul membrilor pentru delegație e de 60.

2. Numerul acest'a de membri se imparte între membri casei deputaților și cei ai casei magnatilor de asiā incătu 40 vinu pre cei dintău și 20 pre cei din urma.

3. La casu candu amesurat u § 69 din art. XII l. 1867 aru alege și tierile sótie, atunci voru esii din delegație acel'a, cari voru ave voluri mai putine.

Se decide tiparirea proiectului și împărțirea între membri și se pune la ordinea dilei pre 27 Decembrie.

Meu de mana de la 23 Iuniu a. c. de la care apătivitatea Dtaale ca ministrupresedinte pentru regatele și tierile reprezentate in senatulu imperiale are se incete constituționalmente.

Candu Te miscu de la conducerea presedintiei in consiliul ministeriale, Me impartasiescu in mesura deplina la multiamirea cu care Dta poti se reprisesci la o epoca, in care prin activitatea d-tale plina de sacrificie a succesu deslegarea unei probleme, ale cărei'a greutăți le sciu judecă deplinu.

Pentru aceste nisuntie ale d-tale pline de rezultat Tu esprmu bucurosu recunoscint'a Mea și salutu eluptatulu cu o satisfacere atât'a mai mare, cu cătu Dtaale ti va fi acum'a cu putintia sa Te dedici eu putere neimpartita și devotiu pentru intrigarea acelor afaceri importante ce ti s'au rezervatu.

Deci vei face despusețiunile neesarie ca ministeriile de esterne, de resbelu și de finantie se intre in activitatea loru constituțională că ministerio imperiali, intru intilesulu § lui 5 din legea dela 21 Dec. 1867 referitor la afacerile comune pentru tōte tierile monarchiei austriace și la modulu tratărei, și pre bas'a respectivului articulu ungurescu de lege (P. 27.)

Totu deodata pre conduceatorulu de pâna acum alu ministeriului de finantie bar. de Becke lamenescu ministrul imperial la finantie, iéra Dta și locotenintele de maresialu Br. John veti conduce, că și ministri imperiali, ministeriile ce ve au fostu incredintate pâna acum.

Vien'a, 24 Decembrie 1867.

Franciscu Iosifum p.

Iubite conte Andrassy! Dupa-ce santiunarea legilor constitutionale pentru regatele și tierile reprezentate in senatulu imperiale s'a intemplatu in 21 l. c. și după ce impacaciunea cu tierile coronei Mele unguresci este indeplinita, amu miscatu pre cancelariulu Meu imperial Br. Beust de la conducerea presedintiei in consiliul ministeriului de dincöce, și l'amu indrumatu se faca cele necesarie pentru că ministeriile de esterne, de resbelu și de finantie se intre in activitatea loru constituțională că ministerio imperiali, pe basea § 27 din articululu ungurescu de lege referitor la afacerile și suntu comune tuturor tierilor monarchiei austriace și la modulu tratărei loru, precum și in consonantia cu § 5 din legea pentru delegații dela 21 Decembrie 1867.

Totu odata pe conduceatorulu de pâna acum alu ministeriului finantierului Baronu Becke lamenescu ministrul imperial alu finantierului, iéra bar. de Beust și locotenintele de maresialu bar. Ioann voru conduce că ministri imperiali ministeriile ce li-a fostu incredintate pâna acum.

Incunoscintiandu-te despre aceasta despuseți-

FOLIÓRA.

Pester'a negra

nuvela originaria

Petitorii.

(Urmare.)

Stanciulu se descepta apoi că din unu visu, acceptă unu respunsu dela Floric'a. Elu cauta spre dens'a și vedé din fată ei că e o luptă in launtru ei.

Te sfiesci de mine — o ajută Stanciulu, că sa dea cursu cugetelor ce se inadusau in peptulu Floricei. — Ti-amu datu o icôna despre trecutulu meu și te asecurezu ca ori-ce mi-ai dice, ori-catu de aspra aru fi respingerea ta eu o voiu primi cu cea mai mare resemnatie. Nu sum asiā de totu inaintau in etate, dara amu cunoscetu lumea prea de insielatorie, amu cunoscata ca ea de multe ori da ceea ce nu oferesce și oferesce ceea ce nu are de cugetu a dā nici odata. In lume cei mai multi suntu insielali. Eu dela tine nici ca voiu mai stăruu a pretinde nimică, pentru ca stâruintă mea m'aru conducee pote in noue curse. — Dî dara ce ai la anima și déca cuvintele tale m'aru vatemă și m'aru irită asupra-ti eu voiu fi acel'a care te voiu scuti. Inca nu a pututu reulata sa invinga buneatea animei mele incătu sa nu pote dā ajutoriu unei fintie fără de scutu cum esti tu astazi in mă-

nile mele.

Floric'a pare acum mai usiurată, dara numai pentru unu momentu, căci suvenirile de acasa și tōte cele-lalte cari se leg'au de aceste, o puneau in o tortura nespusa. In asemenea impregurări ideile se prezentează cu o vioiciune forte mare și se alunga un'a pre alt'a. Vîorul acest'a însa consuma puterea sufletului și candu e că sa ajunga la expresiune, cade obositu. Intra in viéti'a cugetelor o stagnație, că și liniscea după un vîforu urmatu de unu inghetiu.

Cu tōte aceste Floric'a se pareea rezoluta a vorbi ce-va. Cele ce le audise mai înainte și asigurarea din urma, precum și situatiunea ei desprăta, pentru casulu candu tōte aceste aru fi fostu neadeverate, o incuragiara a și descoperi liberu cugetele de cari era frementata.

Cerî omule dicea ea, ceea ce nu se poate. Puterea și tradarea . . . și aici unu siru de lacrimi a curmatu firulu vorbirei. Cuventulu tradare resunandu in urechile ei a aprinsu și revocatu o icôna viua despre trecutulu vietiei sele, cu deosebire trecutulu nefericitul, de candu s'a aflatu cu măma sea vitrega. Ea cugetă la sergintia de ai face tōte pre voia, că la o mama bună ; resplat'a ei insa era dispretilo. Ea nu crută ostene'l'a, cu unu cuventu ori și ce espunere aru fi săcetu pentru de ai castigă o privire blanda, unu cuventu mangaiosu ; dar tōte aceste in zadaru. Si acum ? inca sa se veda ea venduta in unu modu asiā de marsiavu. E de vaieratu acea fintia, carea nu are pra nime pre lume, dara de o mīia de ori mai nefericita, carea

are incredere in mam'a tradatore. Astfelui de resimtieminte dara o impedecare de a vorbi.

Stanciulu, carele nu pricepea isvorul adeveratul alu plansului ei se apropiă de dens'a vrea să o imbarbateze. Ea insa sari in susu de unde se află siedindu și speră : Ce voiesci ? Eu sum nefericita !

In momentulu acest'a se aude unu sgomotu mare afara. Oménii lui Stanciul erau incăierati cu Vasile, pentru ca ei si cereau pretensiunea pentru excursiune. Stanciulu pune in graba măna pre unu cutitul lungu și ese afara. Lovesce asupr'a unu diutre cei incăierali, dara in inversiunarea lui a tinsu măna pre de parte ajunge cu versfulu in stâncă și remane cu manunchiulu și cu o bucata de cutitul a măna. Acest'a fu pentru elu unu necasu dara și o admonitiune de a nu mai intrebuntia arm'a asupr'a nimenui. Si aduse aminte indata și cercă a domoli pre lôtri cu cuvinte frumose și cu autoritatea lui de capitano.

Nemesea.

(Capelu)

Gerasimu era de vre-o căte-va septemâni in temnitia, dimpreuna cu alti seiori ce luara parte la lotri'a sciuta.

Venindu rendulu intrebaciunel su dusu Gerasimu, fura dusi ceia-lalti înaintea judecătoriului. Gerasimu nu era omulu unei resistintie obstinace. Elu spuse in graba ca cine fu indemnitoria la fapt'a saversita de elu. Era și de acea credintia ca prin marturisirea sea va fi eliberatu.

In urm'a marturisirei lui ceia-lalti și fura in-

ne, folosescu cu placere ocaziea a-ti exprime cunoscinta meritata pentru conlucrarea salutarie la efectuarea impacaciunii si pentru sprinbul tare cu care ai contribuit la deslegarea problemelor grele si importante.

Vien'a, 24 Decembre 1867.

Franciscu Iosifum p.

In „Sieb. Bl.“ nr. de proba din 1868 n. aflam o corespondintia carea constataza, ca impregiurarea, de a doua din craciunul subservitului d'ieescus' a tinut tergu formalu in Regenu, e unu reu pre care trebuie sa lu impute forte tare organelor politienesci. Noi in anulu trecutu inca ne-amu vaieratu asupra tergului tocmai in serbatorile craciunului. In estu anu vine tergul in dina de anulu nou romanescu si asiua vomu improspeta ceea ce amu disu atunci despre terguri. Eata ce amu fostu disu.

Tergulu Sabiu lui de ierna.

Acestu tergu a fostu in tota privintia unulu dintre acele mai slabe. Decat de asta data nu avem de scopu de a spune publicului nostru nici in ce s'a cuprinsu impregiurarea acestia, nici a merge si a cautat originea tergurilor si a deduce istorice, ca tergurile trebuie sa mergu inapoi. E adeveratu, ca comerciul celu viu in urm'a linielor de telegrafu si drumuri de feru si vapore au iustit schimbarea si mutarea negoziilor dela o piata la alta si de aci si modulu de a se strapune in manile consumentilor marfa mai iute decat in temporile lipseniilor; e adeveratu apoi si aceea ca acestu comerciu rapede, carele nu lasa sa accepte cineva pana vine unu tergu, le face pre aceste din urma de multe ori de prisosu; la noi insa unde drumu de feru nu este, unde vaporele nu umbla, nu putem dice ca tergurile au devinut de prisosu. Dar va dice cineva, ca causa de tergurile au adi asiua de putina cauta este putinatatea banilor ce curseaza si lipsa de alta parte de producte, care sa misce comerciul si aceste in urm'a lipsei de bucate si nutretie in anulu trecutu. Si aceste inca tote potu fi, dara dupa parerea nostra aici la noi mai e unu reu, carele pre venitoriu aru trebuu cu ori-ce pretiu delaturatu. Autoritatatile respective aru trebusu de o parte sa fia mai cu atentiu catra interesele producentilor de manufacturi, statu din Sabiu catu si din alte parti, va sa dea catra industria in genere; de alta parte aru trebuu sa aiba unu simtu de ecuitate catra simtiul religiosu alu unui numru forte considerabilu de locutori ai tieri. Tergulu de ierna alu Sabiu lui se tine (cel liberu) totudiu in luna dintau dupa 6 Ianuariu nou. In aceiasi din adeca in 6 Ianuariu e 25 Decembre dupa st. vechiu, in care di cade dina de nascerei lui Christosu pentru cei ce tinu calendariul Julianu. Acum candu se templa de a doua din e acea luni, care crestinu numai din ceva departare

si va lasa serbatorile si sa alege la tergu? Afara de acestia e vatematoriu chiaru pentru neguiliatorii romani din Sabiu, cari serbeza dupa calendariul v., ca ei, cari au siedintu cu pravalele inchise, candu avura sasii, nemii etc. serbatori, acum sa nu aiba repausu nici baremu in dina de a cea dintau a serbatorilor, *) deca nu voru vrea sa se pagubesca.

Deci amu dorit ca impregiurarea acestia sa se ia in consideratiune, pentru precum se vede, ea taie in interesulu vendiatorilor cu deosebire din piati din locu si a cumparatorilor de prin pregiuru; mai departe ea vamea simtiul de dreptate. Cumca aceste sire voru fi considerate credem cu atata mai tare, cu catu in foile locale nemtiesci vedeamu in ver'a trecuta, redicandu-se vocea pentru „nedreptatrite“ ce li se facu jidanolor in Romania.

Principalele romane unite.

Catre alegatorii distr. Ialomita.

In tierele unde se exercita vietia constitutionale, la timpul alegerilor, alegatorii suntu datori a spune seu profesiunea loru de creditia, daca se propunu ca candidati, seu consiliele loru, daca se interesaza de binele publicu.

Petrunsu de acesta datoria, viu a vorbi colegilor mei cu inim'a omului care si iubescu patria, cu jedecat'a omului ce are familia si proprietate in tierra. Declaru inse ca nu viu cu intenitie de a me propune ca candidat; patriotismul meu nu se urca pana la asemenea ambitiune; amu de creditia ca unu omu pota sa fia onoratu si onorabilu si fara sa fia deputat; afara de acesta Romania este destul de bogata in omeni pentru ca se gasseca barbati mai capabili pota decat mine spre a implini una sacerdotiu atat de mare in reprezentatiunea nationale.

Ca unulu care amu statu simplu sprectatoru la atate comotiuni politice; ca unulu care cu sangere amu reflectatu asupra evenimentelor cari s'au succedut si asupra miserilor ce rodu inca tierra nostra, viu a ma incerca sa luminezu, pra catu voi putea, pe colegii mei alegatori; daca imitezu putinu pe apostolul Pavelu, care addressa de depar-

epistolele sale catra Corintenii, o faca in speranta ca voi si mai bine intielesu.

Mai antaiu, ve consultu, o Ialomiteni! nu valuti dupa gazelete din orasie. Gazetele in generu, suntu espressiunea omenilor ambitiosi, ce cauta sa ajunga la putere; **).

* In anulu acestia; a anului

**) Dlu Sion intielege gazetele si omenii din Romania, dara cu tote acestea trebuie sa faca baferu cu sine o exceptiune, caci si densulu sa esprimatu prin Gazeze.

tre ele; chiaru acele ce suntu mai oneste, candu ve voru spune ca vorbescu numai de principiu, mintu fara de voie. Elu voru se parta tierra acum in doua tabere: in liberali si reactionari, in Albi si Rosi, in boeri si ciocoi. Uncle dic ca Boerii suntu mancatori de libertati si de popore, alttele ca liberalii suntu mancatori de bani publici si de patria. In asemene tina de injuria se vedu tritti cu variatiune personale si nume venerate, care au facutu mari serviti tieri, cari au capacitat, necontestate si inimi generose. Dar' voi provinciali cari cumpuneti majoritatea tieri, cari reprezentati agricultura, adeca avuti a pamentului; comerciul, industriu, voi, cari sunteti susletulu si vietia natuunei! voi, ce avevi de impartiti cu asemene teori? ce avevi a alege din asemene divisiuni? Nimica! de ve veti bate capul a le lamuri si a le analisa, veti remanea victim'a amietiei si a nesciintiei.

Catou se cunosceti starea actuale a tieri? se ve spunu in scurtu cumu o vediu eu.

Avemu unu Domnul tramsu de Dumnedieu pentru consolidarea natuunei nostre; dar tronul seu nu este anca bine sustinutu de bratiele nostre; virtutile lui anca nu suntu indestul cunoscute poporului nostru.

Avemu o constituition pe basi largi de liberte, garantata prin juramentul celui mai leal Domnitoru. Dara acesta constituition anca nu este pe deplinu desvoltata prin legi speciale.

Avemu o administratiune. Dara acesta inca nu e destul de desvoltata, in catu se ne presinte in faptu libertatile ce constituitionea le da in principiu. Anomalii diverse suntu la ordinea dilei de deslegatu; de lamurit si de regulat.

Avemuv o magistratura si codice de dreptu prea bune; dara justitia sufere. Judecatorii au prestigiul de a fi instrumentele autoritatii guvernamentale, fiindu ca se numescu si se schimba dupa placu ministrului, si independintia loru nu este asigurata prin o lege de inamovibilitate.

Avemu unu serviciu financiaru; dara doctorii grele apasa tressaurul publicu si unu chaos fara margine domina in contabilitate; si fara unu controlu mai severu, fara o baza mai consintintosa in privirea cheltueleloru, fara o sistema mai rationale in privirea creatiunilor de venituri mergemu spre o ruina mare: Salinele, vamile, dominiele statului, suntu espuse a se vinde de straini intru plat'a datorielor nosteri cattre densii.

Avemu institutiuni diverse: scole, biserici, spitale; dara tote langediescu in pirotelu; tote mergu spre ruina; tote au nevoie de imbunatatiri, tote reclama a fi impinsa pe calea progresului.

Avemu o armata, dara lipsa de capacitat in oficeri superiori, lipsa de disciplina, spiritul de intriga, favoritismul, a redus-o la starea unui corpu inertu, debilu si nefolositoru tieri.

Seu predare. Stanciul nici nu crede ca nu voru si altii cari salu fia incunguratu de dinapoi.

Necasulu lui era, ca acum candu vrea elu sa se indrepte si silitu a intrebuinta forta si a versa sange. Positunea era neplacutu in totu feliulu. Demandase deja focu, lupta curgea cu iutiela de ambe partile inse descarcaturile omenilor lui erau fara rezultat si de alta parte si putine, pentru ca munitionea i o instrainase celu ce conducea soldatii si pre cesti-a-lalti.

Lupta dara incet'a in data lotrii se vedu prinsi Ionutiu nu putu ave rabdare si passivu. Elu si cu Gavrilu cerura dela soldati puscuile spre asi resbuna asuprale si candu se predara acestia navalira asupra Pesterei unde Floric'a de groz'a puscaturilor era ca morta. Alerga dupa apa Gavrilu si incepe cu Ionutiu a spel. Candu se tredi nu credea ochilor sei. Aru si credutu ca tote cate s'au petrecutu cu ea au fostu unu visu, deca nu era pestera martora.

Dupa unu anu trecu jelea pentru tatalu Floricei. Safta era in unu spitalu. Stanciul inchis in Gherla si cu sotii lui, unde dusesera si pre Gerasimu. Iera Ionutiu si Floric'a erau doi sotii buni sub scutul parinilor loru; Floric'a diea de multe ori: „Vedi Ionutiu, o gresila mica ce de necasuri ni-au fostu adusu; sa ne padam de ele, dara cu deosebire de cele mari, caci acele si mai mare reu aru aduce.“ Ea intielege aici unic'a gresila, ca in dina de rusali si-a petrecutu prea multu amendoi si nu s'au dusu la tempu acasa.

Leonid'a Grigorita jur.

data eliberati. Indata dupa venirea acestora a casa se lati faim'a despre fapt'a lui Gerasimu si despre indemnul la ea, si Safta carea era forte neliniștita dela disparerea Floricei si totu odala si cu multu mai retrasa, — cadiuse in unu felu de deliriu. Acesta insa nu impedeca pre judecatoria de a o arestat.

Tatalui Floricei, debilitatu prin betia continua, de unu tempu incocu, i se deschisera a cum ochii pentru ca sa fia lovita de urmarile indolentiei sele. Elu muri atinsu de guta.

Acetea tote intemplete in tempu scurtu agita totu satulu incatutu despre altu ceva nu se mai vorbea.

Ionutiu parasise dejă casa, si deca nu era de totu sanatosu. Intemplarea aduse tocmai in tempu acesta pre Gavrilu a casa. Ionutiu avea dura unu sotiu in sfatuirile sele pentru de a afla si a elibera pre Floric'a. De cate ori esau la campanu noptea nu vorbeau despre alta decatu despre lucrul acesta.

Sa mergemu la judecatoria si sa ceremu pre Gerasimu sa ne fia calauzu la Pestera. Elu trebuie sa scia potecete si sa mergemu mai cu multii. Asiua dicea Gavrilu carele se radimase pre bata si da din candu in candu cate unu fumu din pipa.

Nu e de lipsa respuude de dinapoi a loru o figura necunoscuta. Ve conducu eu numai sa me asigurati de ce ve voi ruga.

Si de ce sa te asignaram strigara deodata Gavrilu si Ionutiu

— Ca nu me veti da in man'a judecatoriei;

amu fostu in compania Stanciului si vedu ca vorbiti de fet'a ce e prinsa acolo.

— Sa n'ai nici o grigia. Vina numai cu noi.

Elu le spuse totu ce sciu despre Floric'a adause insa si aceea, ca densa respectata de toti lotrii bandei, la mandatul Capitanului.

Candu se intorceau spre satu simtu din depatate sgomotu de pasi de omeni mai multi. Era o jumetate de compania de milita, care mergea spre Pester a negra, sa puna odala capetu bantuiturilor ce neliniscau locuitorimea din impregiur. Indata ce afia cesti trei se insotiescu si ei si Ionutiu mai chiamau si alti feiori ce-i intalnesc pre campu, candu ajungu la marginea padurei era tocm'a mediu de nopte. Soldatii la unu semnu alu comandantru si plantau baionetele in versfulu pusculor. Atunci comandantru vrut sa posteze la diferele locuri cate unu soldat pentru ca sa nu fie surprinsi de dinapoi.

— Nu e de lipsa si optesce celu ce vorbise cu Ionutiu si cu Gavrilu si acesta o afirmase si acesta si atunci facu semnu sa-i dea doi feiori insa sa lapede curelele cele albe. Acesta se templu si asiua pasiescu dupa densulu. O florieratura ascunsa si indata unu respunsu asemenea i duce la unu vighitoriu lotru, carele cu usiurintia fu surprinsu si desaraatu. Acum mersera inainte cu toti spre Pestera.

Conducatoriul lotru uitase inse de altu postu alu bandei si acela fugi si semnal'a capitangu pe ricevululu. Candu se tredira inse era prea tardiu de a se retrage. Numai remene alta decatu resistintia

Avemu unu drept publicu in astăa puterilor să a poporeloru strane, dară națiunea nostra inca nu are unu prestigiu consolidat: prin jurisdicția consulară, prin afacerea monastirilor închinate, postea straine și alte, suferim inca umilire poporeloru cucerite și fără nume in horă euopeană.

Avemu o tiéra dotata de natură cu tōte dărurile cari potu sa facă prosperitatea unui popor; dară ea nu are nici riuri navigabile, nici drumuri de feru, nici siosele, nici căli vicinale; tieri multă mai serace și mai barbare, suntu mai inaintate in imbunatatiri materiale.

Dupa acestu tablou, suntu datoriu a ve lămuri ca positiunea Ministeriului actuale in fatia cu tiéra și cu totulu transitorie. Majoritatea camerei viitoră este chiamata a formă ministeriului definitiv ce urmează a se ocupă seriosu de destinatele României. Vocea adeverata a patriei acolo are a se audi.

Asă dară in numele patriei, pre care i-mi place a crede ca totu românul o iubesc; in numele viitorului care urmează a garantă interesele, onorea și existența urmasilor nostri, ve conjuru, o iubiti alegatori!

Desbracati-ve de ori-ce passiuni de partite; Uitati trecutulu cu tōte miseriele lui; Radicati-ve mai pre susu de ori-ce interese egoistice;

Lasati la o parte ori-ce afectiuni de amicitie și de consideratiuni individuale;

Nu faceti distincțiuni intre omeni după coloile cu care suntu cuaſificati de penele paſſionate;

Si intrunitive voturile asupră eandidatilor ce veti crede ca intrunescu cuaſităile urmatore:

1. Omenii cari au probat cu sapte iera nu numai cu siopto séu discursuri patriotismulu loru;

6. Barbatii cari sa cunoscă interesele tierei, istoriă ei, legile și suferintele ei, și cari sa fia in stare cu cuventul séu cu condeiulu se lupte in parlamentu cu omeni ambitiosi și setosi de putere;

3. Omeni cunoscuti prin probitate, și cari se nu se lase a se corumpe de promisiuni séu de interese meschine;

4. Omeni cu caracteru, cari se nu se mladia după amenintări sau favore.

5. Omeni cari se aiba in sufletu mandria naționale și in inima dorulu marirei și intarirei României;

6. Omeni inteligiți, cari se aiba convictiuni de lori proprie, dogmele și credințele loru nestramutate.

Numai astfelu, o iubiti alegatori! vomu forma o adunare care se stabilăscă in tiéra nostra domnirea unui guvern stabilu, fară de care vomu merge din reu in mai reu, din ruina in ruina.

Ddieu sa ajute ca cuvintele mele se fie ascultate și intelese!

1867, Novembre 23. G. Sionu.

Varietăti.

** „Transilvaniă“ a aparutu. Călă, care a venită că nr. 1. cuprinde I Protocolulu Adunări generali a Asociației, tinute in vîr'a trecută in Clusiu (siedintă I). II. Ideile fundamentali ale economiei naționale. III. Culegere de documente istorice (introeucere). IV istoriograficu. V Publicarea banilor incorsi la fondulu Asoc. etc.

** Ministeriul de justitia aduce la cunoștință publică incetarea tribunalului supremu cu 31 Decembrie nou și inceperea activității din 1 Ianuarie 1868 c. n. a despartimentului transilvanu lângă curia septemvirala. Archivulu fostului tribunal supremu să și spedatu la Pest'a.

** Ministeriul pețiru apararea tierei inapresce ordinatiunea sea din 5 Decembrie a. c. in urmă cărei suboficerii licentiatii nu potu fi pedepsiți cu bataia de organele justitiei.

** Directiunea finantială înceță că activitatea ei in 24 Aprile 1868 c. n. și de atunci incolo incepă a funcțiună inspectoratele finantiale, cari se supună deadreptulu ministeriului ungurescu.

** Dupa cum ceteau Diu Demetru Brateanu, despre carele scrisessemu ca caleteoresce pre le cabinetele Europei, petrecu de curendu in Pest'a,

unde conseră multă cu Fr. Pulszky *).

** „Cor. Rom.“ aduce scirea că Carol I Principel României va luă in casatoria o prințesa italiana, fia de a lui Victor Emanuel.

** Caletoră enigmatica. Sub acestu titlu are Herm. Zeitung. o enigma (găcitură) pentru a cărei deslegare se pune premiu unui locu pre carulu iute a lui Ludwig pentru druhul dela Sabiu pâna la Brasovu in dia'de primă Aprilie 1868. Enigmă e urmatore: „Tu caleteoresci din capitală, care nu este (Sabiu), spre Ostu (resarită) și indată ajungi la Vesu (apusu), dară aici e vorba de Vestemu numită nemtiesce Westen). Trecendu preste delu și vale (deleni Bradului și Oltulu) ajungi in Africă (Avrigu). Statiunea de amedi e Wist (Vistea) de buna séma de origine englesă. Abia ai trecutu de satulu francesu Voila și te afli in tiéra fagaduintei la Biletem (Betlén). De aici privesci la Galati, după cum e cunoscutu, o cetate moldoromana, și spre média nöpte lângă vale poti vedé verfulu turnului dela Venetia (tōte trei suntu sate din apropiarea Fagarasiului). Te impresora diversele aparintie din tōte tierile și tōte intru o dī. Ierà séră déca sosesci in cetatea cea mai mare a Transilvaniei (Brasovu) întrebî in ce tiéra me afli? — pentru ca curiosu lucru, cum vorbescu omenii aici de Transilvania că de o tiéra strina. (Poporul romanu, déca mergi in părțile Abrudului și ai trecutu dela gur'a Ampoitiei spre Abrudu, te întrebă, ca dela Ardélui vini? pre lângă acăstă scie de tiéra Hatiegului, de tiéra Oltului, de tiéra Bârsiei s. a. m. d.)

NB. Cele ce suntu in parenteze nu stau in enigma și déca le aru privi cine-va că deslegare sa scie inainte, ca resignămu de premiu in favorea altui, din simpl'a causa, ca nu amu vrea sa caletorim in (1.) Aprilie la Brasovu. †*

** „Salus publica suprema lex“ Asă incepe „Honvéd“ unu protestu aprigu contra prospectului de o armata unitaria austriaca, pre basea armărei generale. Tempulu de servituu pentru junii unguri aru fi o sclavia sub standartu strainu și comanda straina și aru veni lucrul acolo, incătu mamele sa apere cu cód'a măturei libertatea fiilor loru. O armata națională dara pentru ori ce pretiu. Puterea dietei inca are margini și déca diet'a aru sacrifică dreptulu de aperare alu națiunei, atunci acăstă aru trebuī a se opune, pentru ca, salus publica suprema lex. — Acum candu tōte națiunile si-aru pretinde armatele loru cu flamurele loru, carele aru fi resultatulu practic? căci ce e dreptu pentru unulu de ce sa nu fia și pentru cela-laltu?

** Sal'a Atheneului Romanu. Vineri 15 Decembrie 1867. Serat'a musicale și literarie in profitulu asilului Elen'a, sub patronajul d-lorii membri ai eforiei spitaleloru, data de dn'a Mari'a Flechtenmacher cu concursulu bine voitoriu alu d-lorii N. Voinescu, Vladoiyanu, Pasil, Bauer, Rosenberg și domnii Teodorescu și Costescu elevi ai conservatoriului la clas'a de declamatiune.

Program'a: Partea I. 1) Mirele României, poezie de G. Sionu, Music'a de A. Flechtenmacher, cântat de orfanii asilului Elen'a. 2) Quartet de Haydn, esecutat de dd. Voinescu, Vladoiyanu, Pasil și Bauer. 3) Invenționatul femeei și educatiunea copiilor, ceteră de Mari'a Flechtenmacher. 4) Sonat'a de Beethoven pentru piano esecutat de Flechtenmacher fioul. 5) Copil'a norocita, cantat de orfanii asilului Elen'a.

Partea II. 6) Romania și Bolero ispaniolu, pentru violina de Danila, esecutat de d. D. Nic. Voinescu. 7) Reinternarea in patria, Arie națională compusa de A. Flechtenmacher, cantata de H. Rosenberg, elevu alu Conservatoriului. 8) Scen'a IV, din actul II din fanatismulu de Voltaire, tradusa de dlui Heliade Radulescu, declamată de DD. Theodorescu și Costescu. 9) Imnu cantat de orfanii asilului Elen'a.

Pretiul locurilor va fi minimu: loculu I. 5 sfanti. II. 2 sfanti și alu III 1 sfantiu.

Se primește cu recunoștință ori ce ofrande Biletele se gasesc la Conservatoriul român și in diu'a reprezentarei la sal'a Atheneului.

** Cetimă despre o cassina in Sz. Regenu

*) Acăstă o afirma coresp. pestanu al Albinei.

sub numirea de „Sz. Regeni vidéki casino“, cercetata mai multă de unguri și romani.

** Tergulu Sabiu lui de vite cornute este opritu, din cauza că s'a arestatu in o comună scaunala epidemii de vite. Astfelui de scire trista au-dimă din tînțul Orestie delă Semere (Pisk) și Turdașiu. In locul celu dintâi au cadiutu 60 de vite cornute, tōte pre bunulu comasatu alu proprietariului Lucacă. In Turdașiu au cadiutu doi boi, pre doi i-au omorit fiindu molipsiti. In Vincenti și Casteu suntu vite bolnave, dară pâna in 31 Decembrie cal. n. inca nu cadiura nici un'a. Bol'a s'a importat prin vite cumperate.

** Ognile Uiorei suntu espuse unui periculu mare. Gramadires cea mare de ghiatia a in-dreptat ap'a in unu canal (Stolle) ce eră deschisă și prin acăstă curge ap'a in baia. Consiliariul muntanisticu Moselle tramisă se vede deca pote și cum, sa delature reula.

** Colectoru falsu de dare. In Feleacu lângă Clusiu s'a dusu unu „colectoru“ de dare și a inceputu a culege restantele de dare in intielesulu constituinei. Omenii ne-sciindu cu cine au de a face, cari au pututu au și plătitu. Despre acăstă inse a aflatu unu colectoru din cei adeverati de dare din apropiare, carele a venit in grada Feleacu și au arestatu pre coleg'a seu ce se numiă Domokos Lajos. De presentu se află in inchisore in Turda și se va face cercetare după densulu.

** Din Bistrită a scrie făoașă septembra de acolo lucru infioratoriu de telharii. In cea mai umblata strada a Bistritiei au omorit telharii o muieră de vr'lo 50 de ani, cari tine diserite lucruri de vendiare. Mirarea e și mai mare ca nimenea nu a pututu sa simtă nemică și biță muieră fu aflată morță a dăoașă dī tardiu după ce ve-diura omenii, ca afară din obiceiul ei de mai nainte, nu se trediesc și nu deschide usile. Candu a-flara celealte partide ce mai siedu in acea curte ca dis'a muieră nu se scăla cercara la usie și o aflara pre acăstă incuiata. Indata a facutu cunoscutu politiei și asiă s'a descuiat ușă ex offo. Intrandu in casa muieră nenorocita era acoperita cu o grămadă de avan. Cercetandu-o cu deameruntulu s'a aflatu trei lovituri grele in capu. Sumă furată se da cu socotă că va fi vre-o căte-va sute de fl. — Muieră era singura și traiă fără retrasa, de a-acea séră tinea ușă totu incuiata.

Nr. 38—2

Concursu.

Pentru ocuparea statuienei invetiatorești din Comuna Budincz Protopresiteratul Hasziasius, indiestratu cu emolumentele anuale de 25 fl. 20 xr. v. a. 10 chible de grâu, 10 chible de cuceruzu, 3 jugere de livada, 1 jugern de grădină, 8 stângeni de lemn, și cortelul liberu.

Se deschide concursu, pentru acăstă statuiune pâna in patru septembrii dela intăia publicare in a-cesta făoașă, pâna candu doritorii de a ocupa acăstă statuiune, suntu avisati a-si substerne resursele sale bine instruite cu documentele prescrise și adresate către Venerabilul Consistoriu gr. or. alu Aradului a le tramite subscrисul pâna la prefip-tulu terminu.

Bellincz in 7 Decembrie 1867.

Constantin Gruiciu
Protop. Hasiasiul și Inspectorul scolaru.

Din cauza SS. serbatorii ale Nașcerii Dlui, nrulu celu din urmă din anul acestă va apăre numai Dumineca in 31 Decembrie.

Burs'a de Vienn'a.

Din 23 Decembrie 1867. (4 Ian. 1868.)

Metalicile 5%	56	Act. de creditu	183	90
Imprumut. nat. 5%	64	Argintulu	119	50
Actiile de banca	685	Galbinulu	5	78